DE CONSTITUTIONEEL.

NIEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT.

N°. 53. Vrijdag 30 November. 1855.

Uitgever: C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten: M. Schooneveld & Zoon, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau: Jan-Hendrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m. *f* 4.50; franco per post *f* 5.50.
Advertentiën van 1—6 regels *f* 1. Voor elken regel meer 15 cents; behalve 35 cents zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelgeld daaronder begrepen.

Het treedt »in het helderste licht« — zegt *de Arnhemsche Courant* — dat, in de Tweede Kamer, »de magt *uitsluitend* is bij de constitutionele partij.« Wat daarvan zij is eergister door ons aangetoond; de zitting van gister heeft ons een nieuw bewijs van »uitsluitende kracht« gegeven.

Aan de orde was het opmaken van twee lijsten van kandidaten tot vervulling der opengevallen betrekkingen van lid van den Hoogen Raad der Nederlanden. Dergelijke lijsten zijn, gewoonlijk, de strijdperken, waarin de krachten der politieke partijen eener Vertegenwoordiging elkander ontmoeten, om, tot het laatste toe, elkander de overwinning te betwisten. Ook nu was dit het geval: en gelijk altijd resumeerde zich ook nu het gewigt van den strijd in de keuze van de personen, die als *eerste* kandidaten op de lijst zouden worden geplaatst.

Wat is nu uit dezen strijd gebleken?

Dat de zich noemende »constitutionele partij« voor beide vacatures als eersten kandidaat had gesteld den heer Mr. B. WICHERS, voormalig lid der Kamer; maar dat het haar niet kon gelukken, dezen kandidaat op de lijst te plaatsen.

Voor den eersten kandidaat op de eerste lijst werd bij de derde stemming, de heer VOORDUIN gekozen met 32 stemmen, tegen den heer WICHERS, die slechts 19 stemmen op zich vereenigde, zijnde hetzelfde getal, dat hij bij de twee vorige stemmingen verkregen had.

Tot eersten kandidaat op de tweede lijst werd, bij de vierde stemming, gekozen de heer DE VOS, ofschoon bij alle vier stemmingen de heer WICHERS op nieuw als kandidaat door de zich noemende »constitutionele partij« werd voorgestaan. De afstand tusschen het getal stemmen was toen wel zoo groot niet (32 tegen 30): het échec is evenwel daarom niet minder geleden.

Wanneer wij reeds eergister uit de gehouden stemmingen aantoonden, dat men te vergeefs zou zoeken naar dat »helderste licht«, waarvan de *Arnhemsche Courant* gewaagde: op nieuw doen wij thans de vraag, waaruit dan toch *blijkt*, dat de kracht *uitsluitend* bij de zich noemende »constitutionele partij« gelegen is?

De heer VAN RAPPARD wordt, wegens het advies dat hij bij de algemeene discussien over de Begrooting uitbragt, aangevallen door de *Arnhemsche Courant.* Het verheugt ons; want wij zijn daardoor in de gelegenheid, om aan te toonen wat de rigting is van de zich noemende »constitutionele partij«, als *oppositie* en als middel tot oppositie, op het finantiëel terrein.

Wij zijn het met den heer VAN RAPPARD niet eens, wanneer hij den finantiëlen toestand voor de toekomst zoo donker afschildert; maar wij vereenigen ons ten volle met zijn advies »dat de voorgedragen *uitgaven* noodzakelijk zijn, ja, dat er nog vele anderen behooren gedaan te worden.«

»De klagten, de sombere schets« van den heer VAN RAPPARD: zij vinden bij de *Arnhemsche Courant* toejuiching. 't Is natuurlijk; want dat *schijnt* [en het is slechts schijn] de oppositie in de hand te werken. Maar, *de slotsom* wordt afgekeurd op smalende wijze; 't geen gewis geschiedt, altijd met het oog op haar programma van 1 October!!

Hoe, roept de *Arnhemsche Courant* uit, gij wilt eene begrooting, die sluit met een overschot, en verklaart tegelijker tijd, dat de voorgedragen uitgaven noodzakelijk zijn, ja, dat er nog vele anderen behooren gedaan te worden? Neen, dat is onze manier niet van doen: »*Beperk de uitgaven, en gij hebt wat gij verlangt, eene begrooting die een batig slot oplevert.*«

De »manier van doen« is uiterst eenvoudig; maar of zij leiden zal tot het welzijn van den Staat, valt te betwijfelen.

Wat wil de *Arnhemsche Courant*?

Eerst moeten belastingen worden afgeschaft, en op de afschaffing van anderen worden aangedrongen. *Daarna* moet wegvallen, het aequivalent, dat, met gemeen overleg is vastgesteld tot gedeeltelijke tegemoetkoming in het te kort, dat door de afschaffing moet ontstaan. En *eindelijk*, wanneer door een en ander het gewone batig slot is weggeslonken, dan moeten de uitgaven worden *beperkt*, om *coûte que coûte*, een batig slot te verkrijgen. Dat wil zeggen: wat noodig is moet niet worden gedaan: alles moet worden opgeofferd aan een batig slot. Of de waterwerken moeten worden voorzien, of ondernemingen van publiek nut moeten worden aangemoedigd, of onze Marine moet worden hersteld, of ons leger in goeden staat moet blijven gehandhaafd: dat alles is onverschillig. Beperk slechts de uitgaven, opdat er een batig slot zij en dan, »*après nous le déluge.*« Wat doet het er toe, of het water onze landen zal overstroomen als de ondernemingsgeest zal zijn uitgedoofd, als onze vlag van de zeeën zal zijn weggevaagd, als ons land aan den eersten inval den beste zal zijn blootgesteld: zorg slechts voor *een batig slot* en verder deert ons niets! Het Ministerie THORBECKE was reeds aardig op weg, ons daar heen te brengen; hoe duur de natie batige sloten, op die wijze verkregen, te staan komen, is reeds nu gebleken, en wij gelooven, dat men algemeen meer het stelsel van den heer VAN RAPPARD aannemelijk vinden zal, dan de revolutionaire leer van de *Arnhemsche Courant*, die, wierd ze gevolgd, niet alleen ons financie-wezen door *afbreking* vernielen, maar te gelijk door tegenwerking in *opbouw* de krachten van den Staat ondermijnen zou.

De *Echo Universel*, de discussiën besprekende, welke in de Tweede Kamer zijn gevoerd over het tafelgeld, is wel geestig — wij erkennen het gaarne; maar offert daaraan, naar onze meening, de billijkheid en de onpartijdigheid op. Het neemt de dagbladen kwalijk, die aan de oud-ministers ten deze hunne inconsequentie onder het oog bragten, en zegt:

»Die te veel bewijst, bewijst niets. Ziedaar een spreek»woord, dat zij wel aan de ministeriële pers wenschte »te herinneren, naar aanleiding van die ongelukkige »representatie-gelden. Die 4,000 ellendige guldens, »waarop men met eene hardnekkigheid aanvalt, eener »betere zaak waardig, schijnen niet gerust uit de schat»kist in den zak des Ministers te kunnen overgaan.«

De *Echo* vergeet hier eenvoudig op te teekenen, dat de strijd in de Kamer en in de dagbladen over die »vier duizend ellendige guldens,« alleen geprovoceerd werd door de aanvallen, die daartegen werden gerigt, juist van de zijde der partij, die de *Echo* hier verdedigt. Wanneer dus die strijd over eene, volgens dat blad zoo nietige zaak, afkeurenswaard is, dan behoorde, om billijk en onpartijdig te zijn, de afkeuring te treffen hen, die door den *Echo* in bescherming genomen worden.

Niet minder euvel wordt het geduid, dat er gewezen is op de inconsequentie der oud-ministers THORBECKE, VAN ZUYLEN, VAN BOSSE en STRENS. Schertsenderwijs stelt de *Echo* het voor, alsof men in de kleinste kleinigheden naar de gedragslijn dier heeren onderzoek deed, om hen op de allernietigste afwijking van vroegere meening te betrappen. De *Echo* is hier alweder niet billijk of onpartijdig geweest. Het blad vergeet tweëerlei.

Vooreerst, dat het verwijt van inconsequentie, ten deze, eerst geopperd is, *nadat* voorname hoofden der zich noemende constitutionele partij (VAN HOËVELL en VAN DER LINDEN) het tot eene groote grief gemaakt hadden, dat de Minister omtrent het onderwerp eene andere meening had omhelsd, dan die hij bezat als Volksvertegenwoordiger; en dat dus ook hier de aanval gekomen is van de zijde der politieke vrienden van den *Echo.*

Ten tweede, dat de gevallen niet gelijk stonden. De Minister was, krachtens zijne ondervinding, tot eene andere meening gekomen: eene ondervinding, die hij als Vertegenwoordiger niet kon hebben verkregen. De oud-Ministers hadden de ondervinding vóór zich; want onder hun Ministerie *gebruikten* zij het tafelgeld, of er werd, uit gemis aan het geld, niet gerepresenteerd.

Eindelijk, ten derde, dat de inconsequentie der oud-Ministers, met betrekking tot het tafelgeld, volstrekt niet is eene, op zich zelf staand, en alsdan inderdaad minder belangrijk feit. Maar die inconsequentie is een der gevolgen van het, door die oud-Ministers blijkbaar aangenomen, stelsel, om, zooveel doenlijk slechts, tegen alles te stemmen wat van de Regering afkomstig is, zelfs met verloochening van eigene, vroegere handelingen, en intrekking van eigen, vroeger met kracht verdedigde beginselen. Het punt, waarvan hier sprake is, staat in verband tot het geheele politieke gedrag der oud-Ministers, waarvan wij eenige voorbeelden herinnerden in ons artikel »*Inconsequentie*«; en indien de *Echo* er op gesteld is, willen wij die voorbeelden nog wel aanvullen.

Buitenland.

GROOT-BRITTANNJE.

De Koning van Sardinie zal hier Vrijdag aankomen. Zaturdag Woolwich, Maandag Portsmouth en Dingsdag de City bezoeken; des Woensdags ontvangt Z. M. de orde van den Kousenband, en op Donderdag is het vertrek bepaald.

FRANKRIJK.

Eergisteren heeft de Keizer voor den aanvang der plaats gehad hebbende revue, de militaire medaille, welke hij droeg, van zijne borst genomen en den Koning van Sardinie aangeboden, met hartelijkheid zeggende, dat hij niet wilde, dat hij zich aan de Fransche troepen vertoonde, zonder deze decoratie, welke hij zoo zeer waardig was te dragen.

De Keizer en de Koning van Sardinie woonden het bal bij, door den gemeenteraad aan den Koning aangeboden.

De Koning heeft het hotel der invaliden bezocht en Prins Napoleon de orde der Anonciade geschonken. Hij zal Brussel niet bezoeken.

De *Constitutionnel* van heden meldt, dat de zending van den generaal Canrobert gelukt is; hij had niet in last eene krijgsovereenkomst te sluiten.

Een besluit van den Keizer in den *Moniteur* vermeldt, bepaalt dat de tentoonstelling den 30sten zal gesloten worden.

RUSLAND.

Men weet dat Keizer Alexander in de eerste helft dezer maand, terwijl hij zich te Nicolaïeff ophield, van daar een bezoek aan het Russ. leger in de Krim gebragt heeft. Deze reis is, volgens een Parijsch blad, door den Keizer ondernomen op dringend aanzoek van den vorst Gortschakoff, die wenschte dat Zijne Maj. zich door eigen aanschouwing met de middelen tot verdediging der Krim zou bekend maken. In het hoofdkwartier van den vorst Gortschakoff werd in bijzijn des Keizers herhaaldelijk krijgsraad gehouden; en de uitkomst dezer beraadslaging was, gelijk de berigtgever van het Parijsche blad meent te weten, het besluit om de Krim met alle middelen en zoolang doenlijk te verdedigen.

BELGIE.

In de zitting der vertegenwoordigers van den 27sten, heeft de heer Ozy gevraagd, dat er aan de Nederlandsche reizigers, die met den spoorweg van Rotterdam te Antwerpen aankomen, minder bezwaren zouden worden opgelegd. De Minister van Justitie heeft verzekerd, dat hij alle mogelijke maatregelen ter verligting zou nemen, en dat hieromtrent zoo spoedig mogelijk eene beslissing zou vallen. De Kamer houdt zich met de verschillende hoofdstukken der begrooting bezig.

BRITSCH-INDIE.

Volgens de berigten uit Bombay tot 2 November, duurde de opstand der Santals voort. In het presidentschap Bombay was veel regen gevallen.

ZUID-AMERIKA.

De jongste berigten uit Mexico melden, dat de generaal Alvarez, die tot President van die Republiek verkozen was, waarschijnlijk het gezag aan generaal Commonfort zou overgeven, daar hij geen kans zag om aan den verwarden staat van zaken, na de verdrijving van Santa-Anna opgekomen, een einde te maken.

In Nicaragua is de generaal Walker, het bekende hoofd van een negentigtal Noord-Amerikaansche gelukzoekers, er

in geslaagd zich van de regering aldaar meester te maken. Op de eerste tijding van deze gebeurtenis zijn er een aantal hulpgenooten uit Californie tot ondersteuning van generaal Walker toegesneld, zelfs in zulk een groot getal, dat de generaal Walker zich bezwaard zou gevoelen ieder een deel van den buit toe te wijzen. De Amerikaansche gezant, de heer Wheeler, die de pogingen des generaals schijnt ondersteund te hebben, heeft depêches aan zijne regering gezonden, welke voornemens zou zijn eenige schepen naar de wateren van Nicaragua te zenden. De gebeurtenissen aldaar en in Mexico loopen te zamen, om de bedoelingen der partij in de Vereenigde Staten te begunstigen, die op vergrooting van grondgebied aan die zijde uit is.

In Chili geniet men thans weder rust en houdt men zich zelfs bezig met het onderzoek van een nieuw burgerlijk wetboek.

In Bolivia is door het vertrek van den president Belzu weder schroomelijke verwarring ontstaan; de onlusten in het Zuiden schijnen zelfs van bedenkelijken aard.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

AVONDZITTING VAN WOENSDAG 28 NOVEMBER.

Aan de orde is de voortzetting van het opmaken der tweede lijst van kandidaten voor het lidmaatschap in den Hoogen Raad der Nederlanden en wel te beginnen met den

TWEEDEN KANDIDAAT. — 1e *stemming* (50 leden). — De heeren Mrs.: Elout van Soeterwoude, 20; van der Sande, 9; Vredenburch en van den Broeke, ieder 4; Karseboom, 3; Jespers, 2; Wichers, Beels, van Akerlaken, de Lom de Berg, F. C. Donker Curtius, Mackay en Tadama, ieder 1 stem. — Blanco 1 biljet.

2e *stemming* (51 leden). — De heeren Mrs.: Elout, 21; van der Sande, 15; Vreedenburch, 7; van den Broeke, 4; Wichers, 2; Tadama. — Er werd een briefje in de bus gevonden, waarop twee namen geplaatst waren, dus van onwaarde.

3e *stemming* (55 leden). — De heeren Mrs.: van der Sande, 24; Elout, 21; Vredenburch en van den Broeke, ieder 5 stemmen.

4e *stemming*. — De heeren van der Sande, 31 en Elout, 24 stemmen.

Mitsdien is de heer Mr. J. H VAN DER SANDE, raadsheer in het provinciaal geregtshof van Zuidholland, tot *tweeden* kandidaat benoemd.

DERDE KANDIDAAT. — 1e *stemming* (56 leden). — De heeren Elout van Soeterwoude, 14; Jespers, 12; Vredenburch, Tadama en van den Broeke, ieder 7; Levyssohn, 2; Karseboom, F. C. Donker Curtius, Versfelt, Beels en van Lennep, ieder 1 stem. — Blanco 2 biljetten.

2e *stemming*. — De heeren Mrs.: Jespers, 17; Elout, 16; Tadama, 9; van den Broeke, 7; Vredenburch, 5; Versfelt en van Heiden Reinestein, ieder 1 stem.

3e *stemming* (55 leden). — De heeren: Jespers, 22; Elout, 18; Tadama, 9; van den Broeke 5 en Versfelt 1 stem.

4e *stemming* (58 leden). — De heeren: Jespers en Elout, ieder 27 stemmen en Tadama 1 stem. — Blanco 3 biljetten.

Ingevolge art. 100 van het reglement van orde heeft er eene loting plaats tusschen de twee heeren, die beiden de meeste stemmen verkregen hebben, waarvan de uitslag is dat de heer Jhr. Mr. P. J. ELOUT VAN SOETERWOUDE, raadsheer in het provinciaal geregtshof in Zuidholland en lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, als *derden* kandidaat op de lijst zal geplaatst worden.

VIERDE KANDIDAAT. — 1e *stemming*. (56 leden.) De heeren Mrs.: Vredenburch, 13; Tadama, 12; Jespers, 11; van den Broeke, 9; van Akerlaken en van Deinse, ieder 3; Karseboom en van der Veen, ieder 2 stemmen, en Versfelt 1 stem.

2e *stemming*. (59 leden.) De heeren Mrs.: Jespers, 19; Tadama, 15; van den Broeke, 10; Vredenburch, 9; van Deinse en van Akerlaken, ieder 2 stemmen, en Karseboom en Versfelt, ieder 1 stem.

3e *stemming*. (57 leden.) De heeren Mrs.: Jespers, 21; Vredenburch en Tadama, ieder 13; van den Broeke, 8; blancobiljet 1; 1 van onwaarde (waarop 2 namen waren geplaatst).

Tusschenstemming. De heeren Mrs.: Tadama, 31; Vredenburch, 23 stemmen. Blanco 3 biljetten.

4e *stemming*. (59 leden.) De heeren Mrs.: Jespers, 30; Tadama, 24; Vredenburch, 1; blanco 4 biljetten.

Mitsdien is de heer Mr. F. J. JESPERS, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en raadsheer in het Hof van Noord-Brabant, tot *vierden* kandidaat benoemd.

VIJFDE KANDIDAAT. — 1e *stemming*. (58 leden.) De heeren Mrs.: Vredenburch, 19; van den Broeke, 13; Tadama, 8; van Deinse, 5; Gordon, 4; van Akerlaken, 3; van Eck, Zijlker en Levyssohn, ieder 1 stem. Blanco 3 biljetten.

2e *stemming*. De heeren Mrs.: Vredenburch en van den Broeke, ieder 23 stemmen; Tadama, 7; van Deinse en Zijlker, 1 stem. Blanco 3 biljetten.

De heer ZIJLKER verlangt dat op hem geen stem meer worde uitgebragt. Tengevolge daarvan behoeft er geene tusschenstemming plaats te hebben.

3e *stemming*. De heeren Mrs.: Vredenburch, 27; van den Broeke, 26; Tadama, 3; blanco 2 biljetten.

4e *stemming*. De heeren Mrs.: Vredenburch, 30; van den Broeke, 27 stemmen. Blanco 1 biljet.

Mitsdien is Jhr. Mr. A. G. VAN VREDENBURCH, auditeur-militair in de provincie Zuid-Holland, tot *vijfden* kandidaat benoemd.

De twee lijsten van kandidaten bestaan thans uit de heeren:

Eerste lijst. — De heeren Mrs.: J. C. Voorduijn, raadsheer in het Prov. Geregtshof in Utrecht; F. F. Karseboom, advocaat-generaal bij het Prov. Geregtshof in Noord-Holland; K. A. Meeussen, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; L. Metman en A. de Pinto, beide advocaten bij den Hoogen Raad.

Tweede lijst. — De heeren Mrs.: C. L. de Vos, president van de arrond. regtbank te Utrecht; J. H. van der Sande en Jhr. P. J. Elout van Soeterwoude, beide raadsheeren in het prov. geregtshof van Zuidholland; F. J. Jespers, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, raadsheer in het Hof van Noordbrabant en Jhr. A. G. van Vredenburch, auditeur-militair in de provincie Zuid-Holland.

De VOORZITTER bedankt de heeren stemopnemers voor de door hen volbragte taak.

Deze beide lijsten zullen den Koning worden aangeboden door de leden, die de commissie van stemopnemers hebben uitgemaakt, waarbij zich zullen voegen de heeren van Lennep, de Poorter, Hoffman en Hugenholtz.

Wegens het vergevorderde uur, worden de overige aan de orde gestelde werkzaamheden verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

De zitting is tot dien tijd gescheiden.

ZITTING VAN DONDERDAG, 29 NOVEMBER.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over:

1o. het ontwerp tot regeling der onvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor 1856. *Aangenomen* zonder discussie met algemeene (41) stemmen.

2o. het ontwerp tot wijziging en verhooging van hoofdstuk IX *B* der Staatsbegrooting voor 1854. *Aangenomen* zonder discussie met algemeene (52) stemmen.

3o. het ontwerp, houdende bepalingen omtrent den tijdelijken opslag van meel in entrepôt en andere bergplaatsen. Na eenige discusie over de onderdeelen tusschen de heeren van Bosse, Hoffman en den Minister van financiën *aangenomen* met algemeene (55) stemmen.

4o. Het ontwerp tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld. De heer SLOET TOT OLDHUIS merkt op, dat hij de afschaffing van den accijns op het gemaal, de heer van Rappard de Kamer zocht af te schrikken, door te beweren dat het amortiseren nu voor altijd geëindigd was. De Minister van Finantien heeft dien afgevaardigde onlangs teregt gewezen, door te wijzen op dit ontwerp en de Minister heeft der Kamer toen een wenk gegeven, die Spreker zal behartigen, namelijk om niet te veel te hechten aan de zwaarmoedige of zwartgallige voorspellingen van dien afgevaardigde uit Amersfoort. Na dit voorop gesteld te hebben, geeft hij als reden, waarom hij zijne stem aan dit ontwerp niet zal onthouden, op, dat hij reeds bij het adres van antwoord op de troonrede, het denkbeeld geopperd heeft om een aequivalent voor den afgeschaften gemaalaccijns weg te laten.

De Regering heeft daaraan gevolg gegeven en daardoor getoond dat zij, zoo veel in hare magt is, het volk wil verligten. Spr. meent, dat het nu zijn pligt is, om ook een gunstig votum voor de nu voorgestelde amortisatie uit te brengen. Doch hij vraagt aan de Regering of het raadzaam is, bij de daling der waarde van de edele metalen, bij den haveloozen toestand van een groot deel van onzen bodem, en bij de vele behoeften, die er bestaan aan opwakkering van kunsten en wetenschappen in ons land, — het stelsel van amortisatie te sterk uit te breiden.

Daarna wordt het onderwerp *aangenomen* met algemeene (57) stemmen.

5o. het ontwerp tot regeling van het fonds van koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1855. *Aangenomen* zonder beraadslaging met algemeene (56) stemmen.

6o. Thans zijn aan de orde de beraadslagingen over de conclusie van het rapport der commissie over de nadere inlichtingen op het verslag der commissie omtrent het Regerings-verslag van den staat der West-Indische kolonien over 1851.

De heer HOFFMAN zet op den voorgrond, dat hoeveel papieren men ook over de kolonien ontvangt, de zaken er echter niet helderder op worden, maar dat veeleer al die stukken en nota's het bewijs opleveren hoe veel duisters er nog in die administratie is. Men noemde vroeger het Departement van kolonien een glazen huis, doch van *mat* glas. Sedert zijn er eenige doorschijnende ruiten in gekomen, maar helder is het hem nog niet.

Omtrent de West-Indische kolonien kan openbaarheid zeer zeker niet schaden; in allen gevalle moet de Vertegenwoordiging volledige kennis van alles verkrijgen. Hij bespreekt, in verband tot deze voorafgaande opmerking, de zaken van de suikerplantage Catharina Sophia, waarvan geene behoorlijke rekening bestaat. Spr. wijst op de misbruiken die er bestaan, en releveert het feit, dat de suiker van die plantage geconsigneerd werd aan een Rotterdamsch handelshuis tegen eene commissie van vijf percent.

Hij vraagt inlichtingen door wien en op welke voorwaarden die realisatie der gouvernements-producten thans plaats vindt; Spr. meent, dat er handelshuizen genoeg zijn, die zich (daar hier ook geen spraak van del credere is) met eene commissie van 2 pCt. zouden willen belasten. Hij wil ook omtrent die plantage behoorlijke rekening van winst en verlies, van lasten en baten, en is in het algemeen weinig tevreden over de weinige contrôle die er bestaat. Spr. verlangt eene rekening tot het jaar 1852 van de verkochte producten.

De heer BLAUPOT TEN CATE bespreekt de zaak der verbetering van de reglementen voor de slaven. Hij betreurt het, dat al de onderhandelingen tot niets geleid hebben. De algemeene wensch der Kamer, op 3 Maart ll. geuit, omtrent de verbetering van het lot der slaven, verdwijnt nu in rook. Spr. gelooft niet, dat daaraan voldaan zal worden. De Minister beroept zich op de voorstellen der staats-commissie en daardoor wordt de zaak op de lange baan geschoven.

Wij zijn wel is waar nog niet tot de emancipatie gekomen, maar hij wenscht inmiddels niets meer dan waarborgen te verkrijgen tegen de onmenschelijke behandeling der slaven. Dat verlangen wordt door zoovelen gedeeld. Hij begrijpt niet hoe die verbetering minder passen zou in het werk der staats-commissie; hij weet wel, dat die staats-commissie behoedzaamheid aanraadt en dat zij geene schokken wil, hetgeen hij door aanhalingen staaft; maar men kan dat alles eens zijn, en toch eene verbetering der reglementen verlangen, vóór dat de emancipatie aanvangt.

Spr. verlangt dat er meer menschelijkheid heersche in de reglementen en protesteert als mensch en Christen tegen zoodanige reglementen, waarin de menschelijkheid wordt uit het oog verloren. Thans echter schijnt er geen hoop meer op verbetering te bestaan. Als hij den loop der omstandigheden nagaat, dan begint hij zelfs aan de geheele emancipatie te twijfelen. Hij herinnert aan de woorden den 21 Mei 1849 door den heer Groen gesproken. Deze zeide toen reeds, dat de tijd van wenschen moest ophouden, en dat twee zaken dringend noodig zijn: 1o. eene voorbereidende emancipatie; en 2o. bescherming der slaven. Sedert zijn weder 6 jaren verloopen en er is nog niets gebeurd. Inmiddels bewijst de statistiek het afnemend getal der slaven door hun uitsterven.

Hij eindigt met allen, die op de zaak invloed kunnen uitoefenen, te wijzen op de groote verantwoordelijkheid die hier rust jegens de natie, de menschheid en God!

De heer VAN BOSSE doet naar aanleiding der beide gehouden redevoeringen eene vraag. Er straalt in die beide redevoeringen twijfel door, of de Regering wel de juiste maatregelen, om de emancipatie ernstig door te zetten, wenscht te nemen. Nu heeft de heer Hoffman gewezen op de uitkomsten eener gouvernements-plantage, waarop slaven werkzaam zijn. Spr. vraagt, waarom de Regering de slaven die daarop werken, niet emancipeert. Zoo welligt het lang van andere slavenhouders zich er tegen verzet, dan is er nog een middel, om het doel te bereiken, namelijk door eene gedeeltelijke proef te nemen met de slaven die het eigendom der Regering is.

De MINISTER VAN KOLONIEN antwoordt aan den heer Hoffman, die verwonderd was, dat hij, Minister, niet bij magte was om de rekening over te leggen der baten en lasten van de plantage Catharina Sophia, — dat het voor hoofd van het Departement onmogelijk is, om alle bijzonderheden te kennen; dat kan geen Minister van een Departement, veelmin die van Kolonien. Men kan niet ieder oogenblik over de détails inlichtingen geven. Z. Exc. wil echter doen opmerken, dat uit de jaarlijksche verslagen volledig blijkt de loop der zaken met betrekking tot de plantage Catharina Sophia, welke onderneming aanvankelijk niets dan teleurstelling, nadeel en schade opleverde. Hij geeft verder den loop der zaken dier plantage op tot op dit oogenblik.

Het feit is daar, dat sedert vijf jaren de finantiële toestand vooruitgegaan is, door meerder rendement van suiker, — wel te verstaan niet verkregen door verdubbelde krachtsinspanning der slaven, neen, want de slaven worden zeer goed behandeld; er is geen voorbeeld van mishandeling op die plantage aanwezig. Hij deelt overigens mede, dat sedert de administrateur der plantage belast is de producten te realiseren, de consignatie aan een Rotterdamsch huis, waarvan de heer Hoffman sprak, is opgehouden.

Zij worden nu geconsigneerd aan een Amsterdamsch huis, dat in rekening staat met het bestuur der plantage in Suriname, hetwelk daarmede eene doorloopende rekening heeft. De Regering kan de speciale rekeningen niet geven noch de détails aanwijzen. In het commissie-loon ad 5 pCt. is ook verandering gekomen: aan het Amsterdamsche huis wordt thans slechts 2 pCt. gegeven.

Maar Z. Exc. vraagt of uit hoofde der inrigting van de plantage Catharina Sophia, mag worden afgeleid, dat er in de finantiële administratie van het koloniaal bestuur geen vertrouwen kan worden gesteld. Hij kan niet gelooven, dat de heer Hoffman dit ernstig gemeend heeft. In antwoord aan den heer Blaupot ten Cate, die zijne rede eindigde met een protest tegen de slavernij, vraagt de Minister of Spr. reden heeft om te gelooven, dat wat de Regering gezegd of toegezegd heeft, niet verwezenlijkt zal worden. Hij heeft dit met leedwezen gehoord, want hij kent zich aan zoo iets niet schuldig.

Maar de heer ten Cate schijnt de moeijelijkheid over het hoofd te zien, als men belangen moet regelen, waarbij derden betrokken zijn. Hij herhaalt echter zijne vroegere meening, doch sedert is in zijne handen gesteld een adres van den Raad van State tegen zijn ontwerp van verandering der reglementen en hij heeft inmiddels ook het verslag der staats-commissie ontvangen. En nu vraagt hij of hij dit alles voorbij moet zien en het verband niet erkennen tusschen het bestaande en het toekomende. Op dit oogenblik is het rapport der staats-commissie ook bij den Raad van State in behandeling.

En nu moge hij het betreuren, dat, wat hij voorgesteld heeft geene goedkeuring bij den Raad van State heeft gevonden, — maar hij vraagt of men dan daarvoor de Regering verantwoordelijk mag stellen. Hij weet wel dat er getwijfeld is aan de opregtheid en de welgezindheid der Regering en den Minister van Kolonien in het bijzonder, maar tusschen zulke aantijging en de wezenlijkheid bestaat een groot verschil. Hij zal den weg volgen, dien zijn pligt hem voorschrijft. Hij herhaalt het, dat hij het betreurt dat de voorstellen, die hij uit overtuiging aan den Koning heeft voorgedragen, nog niet in werking zijn gekomen.

De heer VAN LIJNDEN doet opmerken, dat de toon van den Minister korter en lakonieker is dan vroeger. Hij wil niet gelooven, dat het verschiet van den hoogen Indischen autocratischen zetel, weldra door den Minister in te nemen, daarop van invloed was, maar het heeft hem toch bevreemd dat de Minister niet met die belangstelling, als tot dus ver over dit onderwerp gesproken heeft. Spreker vraagt wat er is van de bekendheid der slaven met de nieuwe reglementen. Hij meent dat er geene behoorlijke afkondiging en bekendmaking aan de slaven zelve heeft plaats gehad. Hij vreest dat de toegezegde herziening der reglementen op den achtergrond zal geschoven worden.

De Minister zeide, dat de Raad van State bedenkingen tegen zijn plan van verbetering had in het midden gebragt, maar Spr. vraagt, of het consent van den Raad van State hier absoluut noodig is. Sprekers slotsom is, dat er essentieel weinig verbetering in het lot der slaven zal komen, als de Regering den weg volgt door de staats-commissie aangewezen. Intusschen zijn Engeland, Frankrijk, Denemarken, ja zelfs dezer dagen de Pacha van Egypte voorgegaan in de emancipatie der slaven, en wij alleen zijn daarin nog ten achteren.

Inmiddels vestigt Spr. er de aandacht op, dat er, volgens de gegeven inlichtingen van den Gouverneur van West-Indie, jaarlijks 300 afstraffingen, en dus bijna dagelijks éene, op het piket van justitie plaats hebben, behalve de huisselijke straffen, door de slaven te ondergaan. Hij twijfelt niet aan de opregtheid van den Minister; maar

an opregtheid bestaan, gepaard met gebrek aan energie, om eene zaak door te zetten, uit vrees voor vermeende schokken. Ten slotte zegt Spr., dat het eene verkeerde staatkunde is, om zich later iets te laten ontwringen, wat men in tijds met waardigheid had kunnen geven.

De heer VAN HOËVELL merkt op, dat in het Verslag der Commissie een zekere toon van mismoedigheid heerscht. De Kamer had op den 14 Maart ll. besloten nadere inlichtingen omtrent het thans behandelde punt van den Minister te vragen. Z. Exc. heeft, wat den vorm betreft, op den 21 September, en dus zes maanden daarna, een andere nota van inlichtingen toegezonden, welke echter met vele woorden niets anders inhield, dan dat er geene nadere inlichtingen konden gegeven worden. Spreker was het hem ten gevolge eens met de Commissie, waarvan hij lid is, met het gezegde onder zekere moedeloosheid, dat het vragen van inlichtingen langs dezen weg zijne grenzen had. Hij was dit te eerder, omdat weldra de tijd van scheiding zal zijn; aangezien met 1o. Jan. deze Minister niet meer op het lot van West-Indie eenigen invloed zal kunnen uitoefenen, en het dus niet te verwachten is, dat hij voor die kolonie nog iets van beteekenis zou voorstellen. — Op eene aanmerking van den heer Hoffman heeft de Min. geantwoord, dat de Kamer inlichtingen verlangde op allerlei kleinigheden. Spr. weet niet, of Z. Exc. ook kleinigheden noemt hetgeen in Maart door de geheele Kamer is gevraagd.

Z. Exc. zegt ook, dat de meerdere opbrengst van suiker op de plantage Catharina Sophia niet moet worden toegeschreven aan meerdere aanstrenging der slaven boven hunne krachten, en, voegt er de Minister bij, het reglement wordt gehandhaafd. Maar vraagt Spreker, hoe weet de Minister dit? Welke waarborgen bestaan er, dat het reglement gehandhaafd wordt? De plantage is aan een administrateur overgegeven, en in het geheele besluit daarvan is er geen zweem van voorzorg omtrent een voldoende behandeling der slaven. Al wat van deze zijde gevraagd wordt, zegt Spreker, wordt thans beantwoord met eene verwijzing naar de aanstaande emancipatie.

Als wij vragen de opheffing van die schandelijke instelling, welke het merk der laagheid drukt op het koloniaal bestuur, dat militairen kunnen gebezigd worden, om op vlugtende slaven als op wild jagt te maken, dan is het antwoord, het zal niet meer geschieden dan in den uitersten nood, wacht op de emancipatie; als wij verlangen, dat in Suriname niet meer aan directeuren der plantagiën de controle over de slaven worde opgedragen, maar overgelaten aan het toezigt van personen, door het gouvernement aangesteld, die er geen belang bij hebben, dan is het antwoord, wacht op de emancipatie; wanneer wij verlangen, dat het reglement van 1851 niet meer eene doode letter zij, dat de slaven er mede bekend gemaakt worden en men het alsnog afkondigen, het antwoord is weder: wacht op de emancipatie; als wij verlangen verbetering van het lot der slaven, men wijst ons op de emancipatie. Dit antwoord nu in den mond en in de pen van dezen Minister heeft Spr. verbaasd. Wat is er geschied?

In Maart ll. heeft deze Kamer eenparig het zegel van veroordeeling gedrukt op het reglement van 1851, door dezen Minister ingevoerd. De Minister heeft toen met ronde woorden verklaard, dat hij onmiddellijk aan het werk zou gaan. Hij zou zorgen, dat het reglement verbeterd werd en de gruwelen er uit zouden verdwijnen. Bij die gelegenheid is eéne stem uit de Kamer opgegaan, die van den heer Baud, die zich in zoo verre tegen den Minister verklaarde, dat hij zich wel met het besluit der commissie vereenigde, doch daaraan niet de beteekenis wilde gehecht hebben dat onmiddellijk eene verandering in den staat van zaken zou gebragt worden.

En thans verklaart de Minister in een officiëel stuk met ronde woorden (in de Memorie van Toelichting van het Regeringsreglement van West-Indië), dat aan het voornemen, om het reglement te verbeteren en in den toestand der slaven verzachting aan te brengen, geen gevolg kan worden gegeven, met het oog op de aanstaande emancipatie; zoodat de Minister doet hetgeen de heer Baud heeft verlangd, maar in strijd met hetgeen hij destijds beloofd heeft. Z. Exc. heeft zich gekrenkt gevoeld over den twijfel, door den heer ten Cate geopperd, of hij wel gevolg zou geven aan hetgeen hij beloofd had.

Maar wat is daarop gevolgd? Niet het betoog, dat hij bij zijn voornemen bleef en daaraan spoedig uitvoering dacht te geven. Neen, eene verontschuldiging, de Raad van State en een menigte andere personen hebben zijn ontwerp afgekeurd. Spr. neemt dit aan, maar is dat eene verontschuldiging? De Minister is vrij, als hij meent, dat zijn werk goed is, het in weerwil van den Raad van State, ten uitvoer te leggen. En als de Minister nu overtuigd is geworden, tengevolge van de gemaakte aanmerkingen, dat zijn werk niet deugt, moet dan daarom de toestand der slaven dezelfde blijven en moet men wachten op de emancipatie, en den toestand, waarvoor ieder Nederlander zich schamen moet, laten voortduren? Wat nu gebeurt, drukt het zegel, zegt Spr., op hetgeen hij bij de discussiën op 9 Maart gezegd heeft.

Hij heeft toen rondborstig gezegd, dat hij van al die toezeggingen voor het lot der slaven geen heil verwachtte. Hij heeft gezegd: Wat is te verwachten? Te verwachten is, dat de Minister dit besluit der Kamer niet aangenaam zal vinden; dat hij de beslissing der Kamer voor onjuist en onbillijk zal houden, omdat zij lijnregt in strijd is met zijne verklaring en zijne handelingen. De Minister zal zich die afkeuring echter getroosten, misschien zal hij beloven, beloven dat hij doen zal, wat hij kan. Wanneer hij over eenigen tijd geïnterpelleerd zal worden (en dat is geschied), zal het antwoord zijn, dat hij druk bezig is; dat er gecorrespondeerd moet worden met den gouverneur van Suriname; dat er inlichtingen moeten gevraagd worden. De Minister was er van overtuigd, zal zich ook door de moeijelijkheden, waarin hem dit votum brengt, wel weten heen te worstelen. Hij is wel eens meer in moeijelijke omstandigheden geweest. In April 1853 zag het er nog veel donkerder uit. Maar hij heeft er zich door heen weten te werken. Dat zal hij ook nu weder doen; *maar het lot van 40,000 slaven zal blijven, gelijk het is!*"

De heer HOFFMAN komt nader op zijne meening terug en licht die eenigzins toe.

De heer BLAUPOT TEN CATE doet dit evenzeer. Hij blijft aandringen op eene herziening van het slaven-reglement en wenscht dit niet uitgesteld te hebben tot aan de emancipatie, omdat hij niet inziet, dat dit laatste zoo spoedig zal plaats hebben.

De heer GROEN VAN PRINSTERER ondersteunt hetgeen door onderscheidene sprekers van verschillende rigting in het belang der slaven gezegd is. Hij protesteert tegen het denkbeeld, dat de verbetering van het lot der slaven tot aan de emancipatie zou moeten worden uitgesteld. Ten gevolge van het in Maart ll. vrij algemeen door de Kamer uitgedrukte verlangen, is door den minister eene bepaalde toezegging gedaan. Nu zegt Z. Exc., dat die afgestuit is op het verzet van den Raad van State en van andere personen. Spreker moet daarop zeggen, dat, volgens het Nederlandsch Staatsregt, de Raad van State alleen gehoord wordt. En wat betreft de tegenkanting van vele aanzienlijken, zal het steeds onmogelijk zijn, iets wezenlijks goeds tot stand te brengen, indien het gouvernement zich daar niet boven stelt, steunende op het gemeen overleg en de gezindheid van het Nederlandsche volk. *Uitstel* dus, maar voor hoe lang? Als men nagaat wat sedert jaren omtrent deze aangelegenheid is voorgevallen en wat der Kamer in de laatste dagen nog is bekend gemaakt, dan ziet men, dat de pogingen, om tot afdoening te geraken, geene andere uitkomsten hebben gehad, dan de verscheidenheid van inzigten en het moeijelijke eener afdoening te doen kennen. — *Uitstel*, waarvan? Van de verbetering van een reglement, waarmede een onbarmhartig meester doet hetgeen wij allen als gruwel beschouwen. — *Uitstel.* Hierbij kan men zich herinneren het gezegde van Willem I: Wat baat mij een prachtig gastmaal over een jaar, als ik nu broodgebrek heb. — *Uitstel*, maar is dan hier periculum in mora? Daarvan kan ieder lid zich overtuigen, door zich voor te stellen zelf slaaf te zijn.

De MINISTER VAN KOLONIEN beantwoordt de vorige sprekers. Wat aangaat de verbetering van het lot der slaven, hij heeft den loop der zaak opgegeven en zal daar niet veel bijvoegen. Hij heeft toch in zijne inlichtingen teruggegeven wat door den Gouverneur geschreven is. Daaruit blijkt dat de zaken goed gaan en dat de overtuiging bestaat dat de slaven in Suriname met de reglementen bekend zijn, ofschoon hun dan ook geene officiele of mondelinge mededeeling van de reglementen zij geschied.

Wat aanbelangt het door den heer van Bosse aangemerkte om de proef op de *Catharina Sophia* te nemen, met hetgeen door de staats-commissie is voorgesteld, antwoordt de Min. dat dit zou zijn vooruitloopen op de latere wetgeving die nog tot geene beslissing is gebragt; het zou bovendien een nadeelig voorbeeld opleveren voor de naastbijgelegene plantagien, die van de verbeteringen verstoken zouden zijn: het zou aldus wezen eene gevaarlijke proefneming.

Wat aangaat de afstraffingen erkent de Minister dat het getal daarvan groot is, maar het is toch minder dan vroeger en loopt over een uitgestrekt gebied. Voor het overige worden zij, die er misbruik van maken, door de blaam der publieke opinie getroffen. Hij herhaalt dat er vele bezwaren tegen zijn voorstel tot verbetering zoowel bij den Raad van State als anderen zijn geopperd, maar daaruit is niet af te leiden, dat er volstrekt geene verbetering zal worden aangebragt. Zijne meening is dat het in den tegenwoordigen toestand geen zaak is om een interimairen maatregel te nemen.

Wat de nieuw benoemde Minister van Kolonien denkt te doen valt hem moeijelijk te bepalen, maar zooverre hij hem kent, twijfelt hij in geenen deele of ook deze wil verbetering. Wat aanbelangt de vraag van den heer van Hoëvell hoe hij, Minister, wist dat op de plantagie Catharina Sophia de reglementen gehandhaafd worden, antwoordt Z. Exc. dat die plantagie toch onder het oog van het Gouvernement is en dat het in den aard der zaak ligt dat de gouverneur zorgt dat gehandeld worde gelijk de Regering wenscht dat geschiede.

Wat aangaat de opsporing van ontvlugte slaven, heeft hij reeds gezegd, dat, ofschoon de bepalingen deswege niet officiëel zijn ingetrokken, er toch geene patrouilles meer worden uitgezonden, en dat de wensch bestaat om die in te trekken. Hij geeft toe dat er in vroeger tijd misbruik ten opzigte van die patrouilles heeft bestaan, maar ook al trekt men die in, moet men dit den slaven niet bekend stellen, daar zij alsdan te meer zouden ontvlugten. De Minister gaat met stilzwijgen voorbij het slot der rede van den heer van Hoëvell en de aanhalingen zijner vroegere rede; hij hecht er niet zooveel aan om daarop andermaal te antwoorden; hij laat het over aan de appreciatie der Kamer, en verzoekt den leden, om ook zijn antwoord te lezen dat hij in der tijd aan genoemden heer gegeven heeft.

De heer VAN BOSSE zegt, dat 's Ministers antwoord niet verder brengt, en verwijst naar de Staats-Commissie; maar die Commissie stelt wel voor de regten der meesters te beperken; maar niet de regten der slaven uit te breiden. Daarom had hij voorgesteld eene proefneming, althans ten aanzien dier slaven, die het eigendom zijn van een Nederlandschen, van een Christen staat, waar de slaven de eigendom zijn van het gouvernement en in naam des Konings naar den geesselpaal worden gevoerd. Hij wenscht dat niet door woorden, maar door *daden*, die schandtooneelen ophouden. Bovendien, zoolang de Regering slaven als *haar* eigendom houdt, is er geen medewerking van de particuliere slavenhouders mogelijk.

De heer GROEN VAN PRINSTERER stelt, in overleg met den heer van Hoëvell, eene gemotiveerde orde van den dag voor. Hier is geene partij-quaestie, maar hier wenschen wij, zegt Spr., dat er op het besproken punt een practisch resultaat ontsta, en dat het niet bij woorden blijve. De gemotiveerde orde van den dag luidt aldus: "De kamer, van oordeel, dat in afwachting der emancipatie der slaven onmiddellijke verbetering der reglementen als interimaire voorziening wenschelijk is, — gaat over tot de orde van den dag."

De heer ELOUT VAN SOETERWOUDE betuigt zijne teleurstelling en diep leedwezen over de rede des Ministers; dit geldt ook de Regering in haar geheel. Het Ministerie moest ook bekend zijn met de opinie van den nieuwen Minister van Kolonien (den heer Mijer), alvorens dat hij in het kabinetrede; zij moest zich vergewissen dat hij voldoen zou aan de belofte van zijn voorganger.

De heer ROCHUSSEN zegt niet het woord gevraagd te hebben om de motie te bestrijden, want hij deelt het wenschelijke der verbetering van het lot der slaven, maar hij verdedigt die motie ook niet, want deze houdt eene afkeuring in van het beheer van den Min. van Kol. Er zou welligt eene overhaaste beslissing genomen worden. Hij stelt voor de verdere discussien over de motie en de geheele zaak te verdagen.

De heer THORBECKE wenscht eene wijziging in de motie van de heeren Groen en van Hoëvell gebragt te hebben om daardoor de geest en strekking uit te drukken, van het door de Kamer te nemen besluit. Hij stelt namelijk voor, die motie aldus te doen luiden: "De Kamer, van oordeel, dat ook met het doel om de emancipatie der slaven voor te bereiden en te bespoedigen, onmiddellijke verbetering der reglementen als interimaire voorziening wenschelijk is gaat over tot de orde van den dag."

De heer BAUD herinnert in eene chronologische orde wat er gebeurd is. Daaruit blijkt, dat de Staats-commissie in haar rapport een interimairen maatregel onraadzaam en gevaarlijk beschouwde. Die interimaire maatregel had elders (in vreemde koloniën) verderfelijke gevolgen te weeg gebragt. Hij meent, dat de Kamer de voorstellen moet afwachten, die het gevolg zullen zijn van het rapport der Staats-Commissie. Hij vreest, dat niemand het rapport nog goed gelezen of aandachtig overwogen heeft. Hij is dus tegen de motie van orde; hij acht het strijdig met de waardigheid der Kamer, zoo ze daartoe nu, zonder aandachtige overweging van het rapport der Staats-commissie, overging.

De heer VAN HOËVELL neemt ook, uit naam van den heer Groen, de wijziging van den heer Thorbecke over. Hij heeft het rapport der Staats-commissie gelezen en herlezen. Hij beschouwt deze motie echter niet in verband met het rapport der Staats-commissie. Hij licht nader toe, wat eigenlijk verlangd wordt. Wij willen, zegt hij, eenvoudig de reglementen nopens de behandeling der slaven in West-Indie, in 1851 ingevoerd, verbeterd zien. Het doel is niet om de slaven in eens vrij te maken. Dat is eene geheel andere zaak. Hij ziet niet in, dat het werk van 1851 zulke vreesselijke gevolgen heeft te weeg gebragt. Op de motie moet het kenmerk van overijling niet drukken.

De heer ROCHUSSEN meent, dat de Kamer, door de aanneming der motie, zich blootstelt aan overijling. Hij wenscht het rapport der Staats-Commissie nader te overwegen. Nu bij eene onvolledige kennis, wil hij geene overijlde beslissing nemen. Hij is dus heden niet voor de motie van orde. Zoo ze mogt worden aangenomen, dan zal hij die niet beschouwen als te kort doende aan het karakter van den Minister.

De heer VAN ZUYLEN VAN NIJEVELT neemt de twee bedenkingen op tegen de motie in het midden gebragt. In de eerste plaats zeide men, dat de motie eene hostiele beteekenis voor den Min. v. Kolonien inhield, Spreker antwoordt, dat daarover hier bij deze motie, geene uitspraak te doen is. Ten tweede vreesde men voor overijling in verband met het rapport der Staats-commissie, dat misschien door allen nog niet gelezen zou zijn.

Spr. heeft dit rapport ter loops ingezien, maar de indruk daarvan op hem was, dat, welke ook de uitslag zij, de emancipatie niet spoedig volgen zal. Nu vraagt Spreker, of men, nu er eene gelegenheid bestaat om eenig goed resultaat te verkrijgen, die mag laten voorbijgaan. Hij meent, dat de emancipatie een pligt is, die op ons rust. Hij gelooft wel, dat daaraan groote bezwaren verbonden zijn, maar dit is geen reden, om eene gelegenheid als thans, waarop men eenige verbetering kan verkrijgen, te laten voorbijgaan. Hij meent dat men, door de aanneming der motie, eene goede daad verrigten zal.

De heer GROEN VAN PRINSTERER betoogt, dat de opvatting van den heer Baud op een misverstand berust. De motie neemt niets weg van de waarde van het rapport. Het eenig doel der motie is: de verbetering der bestaande reglementen en voortzetting van hetgeen reeds aanvankelijk door den Min. v. Kolonien in 1851 is begonnen. Zij houdt ook geene zijdelingsche afkeuring in van het beheer van den Min. v. Kolonien; er is hier geene quaestie van partij-geschil, er is hier veeleer ondersteuning voor den Minister, tegen den wederstand, dien hij van andere kanten ondervonden heeft. Maar als de motie nu verworpen wordt, dan zal het gevolg er van zijn, dat men er die beteekenis aan zal hechten: 1o. er bestaat inconsequentie bij de Kamer in verband met haar vroeger besluit; 2o. de afstemming is strijdig met het belang der slaven.

De heer BAUD zegt, dat men niet moet vergeten, dat het hier aankomt op de bevoegdheid van den meester om te straffen, anders is de orde en tucht in gevaar. De voorstellen van den Minister waren op dat punt zeer vrijgevig ten opzigte der slaven en druischten tegen het gevoelen der commissie aan.

De heer ELOUT antwoordt, dat het hier het beginsel geldt. Hij dringt op de aanneming der motie in het belang der wenschelijkheid aan.

De heer ROCHUSSEN stelt nader voor om nu niet over de motie te handelen en niet met overhaasting te werk te gaan.

De heer THORBECKE zegt, dat er hier waarlijk geen questie van overijling bestaat. Sedert jaren is aangedrongen op verbetering ten deze, en wanneer zal er dan eindelijk een besluit genomen worden? De motie is niets anders dan eene voorbereiding tot emancipatie en om een toestand, der menschheid waardig, te doen geboren worden. Men heeft ontijdig het rapport der Staats-Commissie er in ge-

mengd. Daargelaten dat rapport kunnen wij doen wat wij tot dus verre gedaan hebben. Wij hebben gezegd: de emancipatie is *noodzakelijk*, en dus wenschen wij ook alle maatregelen tot voorbereiding daarvan te bevorderen.

De heer VAN GOLTSTEIN merkt op, dat de motie het doel niet zal doen bereiken. Daarin is sprake van voorbereidende maatregelen en zij zal dus veeleer strekken om de emancipatie te verschuiven.

De heer DE KEMPENAER bestrijdt mede de motie als onaannemelijk en als ontijdig.

De beraadslagingen worden gesloten.

1o. Wat aangaat het voorstel van den heer Rochussen, deze trekt hetzelve in; en

2o. Wat betreft de motie van de heeren Groen en van Hoëvell, deze wordt *aangenomen* met 45 tegen 15 stemmen.

Meerderheid: de heeren Wijbenga, Westerhoff, Luijben, Hengst, Groen, Hoffman, Hoekwater, Meeussen, Boss, de Poorter, van Foreest, Dommer van Poldersveldt, Wintgens, van der Poel, van Lijnden, Hugenholtz, van Heiden Reinestein, van der Linden, van Deinse, Reinders, Jespers, Dirks, van Bosse, Delprat, Zijlker, Hoynck, van Zuijlen, Mackay, van Hoëvell, de Limpens, ten Cate, Elout, Thorbecke, van der Veen, Nolthenius, Sloet, Beens, Anemaet, Slicher, Strens, van Reede, de Lom de Berg, Dullert, Sander en de Voorzitter.

Minderheid: de heeren Rochussen, Baud, de Brauw, van Akerlaken, Storm van 's Gravesande, Bieruma Oosting, de Kempenaer, Heemskerk, van Rappard, van Franck, Bosscha, Schimmelpenninck van der Oije, Stolte, van Goltstein en van Lennep.

Daarna zijn nog beslissingen genomen, als volgt:

a. nopens het verslag der Commissie, omtrent het Regeringsverslag van den Staat der West-Indische Koloniën over 1852, de conclusie, strekkende om de nota van inlichtingen voor kennisgeving aan te nemen en dit verslag te doen drukken en ronddeelen, wordt *aangenomen*, — en

b. Nopens het request van M. L. van der Tol, houdende klagten over den burgemeester van Zwartewaal: de conclusie, strekkende om het verslag te doen drukken en ronddeelen en Z. Exc. den heer Min. van Binnenl. Zaken dank te zeggen voor de gegevene inlichtingen, wordt *aangenomen.*

Daarna wordt de Vergadering gescheiden tot morgen ochtend ten 11 ure, als wanneer aan de orde wordt gesteld het vervolg der beraadslagingen over de Delftsche academie

---

's Gravenhage, 29 November.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is ontvangen, van den Minister van Koloniën, eene assignatie, groot twee honderd drie en negentig gulden vijftig centen, zijnde het bedrag der in de kolonie Suriname nader ingezamelde bijdragen ten behoeve der slagtoffers van den jongsten watersnood in het vaderland.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal is opgeroepen tegen Woensdag, den 12 December aanstaande, ten einde hare werkzaamheden te hervatten.

De Rijn- en IJsselstoomboot-maatschappij heeft in den nacht van 27 dezer een gevoelig verlies geleden, doordien haar ijverige directeur, de heer C. A. Trowein, op het onverwachtst haar door den dood is ontnomen.

Regenten van het Diakonie Oude Mannen- en Vrouwenhuis der Nederd. Herv. gemeente te Utrecht, stellen het zich ten aangenamen pligt, den heer J. Heynen, Gezigtkundige te 's Hage, in de Utrechtsche Courant openlijk hunnen dank te betuigen, voor de menschlievende wijze, waarop ZEd. hetzelve gesticht ook dit jaar weder heeft bezocht en bij die gelegenheid een twee en vijftigtal der aldaar gealimenteerden kosteloos van brillen heeft voorzien.

Bij de heden gehoudene verkiezing van twee leden voor de Kamer van Koophandel en Fabrieken alhier, zijn de heeren J. B. Maxwils en W. J. van Heijnsbergen, aftredende leden, *herkozen*; de eerste met 79, de tweede met 75 van de 140 geldige stemmen.

Gisteren avond werd in het lokaal van den Koninklijken Schouwburg alhier het eerste groot instrumentaal concert van de maatschappij «*de Toekomst*», gegeven. Gelijk men weet, is die maatschappij haren oorsprong verschuldigd aan de edele bedoelingen van de beroemde zangeres Jenny Lind. Haar oogmerk was om den grondslag te leggen van het fonds voor hulpbehoevende toonkunstenaars of hunne betrekkingen te dezer stede. Het gehouden concert heeft aan dat loffelijk doel beantwoord, en was waardig der stichteresse van het fonds, dat zij kieschheidshalve niet wilde dat haren naam zou dragen. De zaal van den Schouwburg was als bij eene gala-voorstelling luisterrijk verlicht, en wel door de welwillendheid van den directeur der gaz-fabrijk. Het tooneel was als orkest ingerigt. De geachte heer J. H. Lubeck, dirigeerde het orkest. Achtervolgens werden uitgevoerd: 1o. de jubel-ouverture van Weber; 2o. de negende symphonie van Beethoven; 3o. de ouverture *Leonore* van Beethoven; 4o. symphonie (A. Mol) van Gade en 5o. de ouverture *l'Etoile du Nord* van Meijerbeer. Niets was gespaard, om aan de uitvoering allen luister bij te zetten. Die uitvoering mag dan ook meesterlijk genoemd worden. Zij boeide in hooge mate het publiek, dat in den Schouwburg vereenigd was en dat, bij herhaling, zijne bijzondere tevredenheid te kennen gaf over het schoone en juiste van de uitvoering dezer klassische muzijk. De negende symphonie van Beethoven werd hier voor het eerst ten gehoore gebragt en op eene indrukwekkende wijze, waardig dat grootsche kunstgewrocht. Menigmalen werd te regt het *bravo* toegeroepen aan hen, die aan het orkest deelnamen en toen het programma was volbragt, werd de heer Lubeck door de aanwezigen teruggeroepen en met luide blijken van goedkeuring ontvangen, zoowel voor de uitmuntende wijze, waarop het orkest zich van zijne taak had gekweten, als voor de wijze, waarop hij het, zoo als steeds, had bestuurd. Niettegenstaande er dezen avond verschillende andere vereenigingen plaats vonden, was de zaal goed bezet, zoodat men zeggen kan, dat dit *Eerste groot instrumentaal concert* van de gemelde maatschappij allezins geslaagd mag heeten.

H. M. de koningin vereerde de tweede afdeeling van hetzelve met HD. tegenwoordigheid.

Bij gelegenheid van dit feest der kunst en der menschlievendheid, dat als van zelven door oorsprong en aard den naam der groote zangeres in het geheugen roept, die zulke edele herinneringen ook in ons vaderland heeft achtergelaten, zal het niet ten onpasse voorkomen hier de vertaling op te nemen van een brief van Jenny Lind aan eene jeugdige zangeres in Amerika, door *Dwight's Journal of Music*, te Boston, nu zeer onlangs, medegedeeld:

«Indien het mij veroorloofd zij eenige wenken ten opzigte van Mej. M.... te geven, dan zoude ik haar aanbevelen niet naar Italie te gaan, zooals hare vrienden haar dit aanraden. Mijn nederig gevoelen is, dat de onlangs in Italie aangenomene wijze van zingen niet de meest natuurlijke en gezonde is. Het bewijs daarvan is, dat nog maar zeer weinig zangeressen in onze dagen hunne stem weten te behouden, als zij eens in Italie zijn geweest, en als zij daar de gewoonte hebben aangenomen hunne longen meer af te vergen dan de natuur medebrengt. Om die reden heb ik mij nooit naar Italie begeven; nadat ik al de hedendaagsche Italiaansche zangeressen gehoord had, was ik wel overtuigd dat mijne stem nooit in staat zou zijn geweest hare natuurlijke veerkracht en haar karakter van hooge sopraan te behouden, indien ik het ondernomen had dien zelfden geforceerden stijl van zingen aan te nemen, die nu door de menigvuldige opvoering van signor Verdie's operas in Italie, bijna onvermijdelijk is geworden. Zijne muziek is de gevaarlijkste voor alle stemmen, en zal dat blijven zoolang de kunstenaars en kunstenaressen niet beter derzelver eigenbelang zullen begrijpen, zoowel als de schoonheid der zangkunst, en zoolang zij niet weigeren zich voor een componist op te offeren, die in geenen deele de kiesche schoonheid van de ware Italiaansche zangkunst verstaat, die inderdaad door geene andere natie kan overtroffen worden. Mej. M.... zal zoowel te Londen als te Parijs meesters vinden, die ten volle bekwaam zijn om haar in alle vereischten der kunst te onderrigten. Een jaar verblijf in die hoofdsteden zal haar in staat stellen, om over de vorderingen, die zij gemaakt heeft, te oordeelen en tevens over de geschiktheid om een half of een geheel jaar in Duitschland door te brengen; dat land van de wezenlijke muzijk, alwaar de ware kunstenaars alleen den echten stempel der kunst kunnen erlangen. Duitschland biedt misschien minder voortreffelijks voor de stem aan; want de Duitsche taal is zeer hard om uit te spreken en verwisselt vaak het karakter van de klank; bijvoorbeeld de qualiteit van den toon, als men het Italiaansche woord *dolore* uitzingt en het Duitsche woord *schmerz* zal zeer verschillend worden bevonden in de uitkomst en oneindig in het voordeel der eerstgemelde taal; maar wil men een goed artist worden, een echt kunstgemoed erlangen, dan zou onbekendheid met Duitschland en zijne muzijkale meesters inderdaad een zoo groot verlies zijn voor den artist als voor het publiek, aan hetwelk wij eenen juisten indruk moeten wenschen te geven. Ik weet wat Duitschland voor een artist is en met al mijnen diepen eerbied voor de ware Italiaansche zangschool, geloof ik toch, dat, zoo ik de Duitsche muzijk niet als grondslag hadde aangenomen, mijne kennis van den Italiaanschen zang mij nooit zoude voldaan hebben en mijne muzijkale vermogens altijd zonder ontwikkeling en zonder vrucht zouden zijn gebleven. Daarom hecht ik er zoo veel belang aan, mej. M.... wel op het hart te drukken dat zij beproeve Italiaanschen zang en Duitsche muzijk te vereenigen, daar de eene zoo noodzakelijk is als de andere; dat zij er haar werk van make valsche pathos te vermijden, daar dezelfde wet in vollen omvang voor de kunst en het leven bestaat; dat zij, waar zij jegens haar zelve, er zich op toelegge de schoonheid van het ware uit te vinden, zoowel in het eenvoudigste lied als in de moeijelijkste aria, en zij zal het groote geheim bezitten; zij zal den krachtigsten beschermer hebben tegen naijver en kwaadwilligheid.

Naar men verneemt, hebben de drie onderofficieren van het regement grenadiers en jagers, die zich aan het examen voor den rang van officier, te Breda hebben onderworpen, daaraan beantwoord en zullen dus, naar men verwacht, tot dien rang bevorderd worden.

⊙ **Leijden**, 29 November. Heden promoveerde alhier tot doctor in de regten, de heer J. P. Metman, uit 's Hage, na verdediging van zijn specimen Jur. Inaug: *de nonnulis locis in quibus differat methodus procedendi in foro civili ex Codice Indo Neerlandico a Codice nostro.*

Haarlem, 28 Nov. Heden morgen werd op de begraafplaats bij deze stad plegtig ter aarde besteld het stoffelijk overschot van Mr. W. H. van Voorst, president der Arrond.-Regtbank te Haarlem en oud lid der Tweede Kamer van de Staten Generaal, den 24en dezer alhier overleden. Het geheele personeel der Regtbank, benevens de heeren procureurs, waren bij deze treurige plegtigheid tegenwoordig, om openbare hulde te bewijzen aan de nagedachtenis van den hooggeachten man, welke, na eene ziekte van weinige weken, in den ouderdom van 64 jaren, tot aller smart uit zijn belangrijken en nuttigen werkkring is weggerukt. Bij het graf heeft de oudste regter Mr. baron van Styrum, de aanwezigen op eene treffende wijze toegesproken, en daarbij inzonderheid het verlies geschetst, hetwelk de Regtbank door den dood van haren waardigen voorzitter heeft geleden.

Rotterdam, 28 November. Tot leden voor de kamer van koophandel en fabrieken alhier, welke met het einde dezes jaars aan de beurt van aftreding zijn, zijn herkozen de heeren: H. van Oordt, R. J. Browne, F. J. Plate, C. H. Grohé, G. van Stolk, P. C. Deutz Ebeling en E. C. J. van Schelle. Voor de verkiezing van een lid in de plaats van wijlen den heer W. Suermondt Bz., die op 31 December 1857 aan de beurt van aftreding was, moet eene herstemming plaats hebben tusschen de heeren M. M. de Monchij en John E. Knight.

Middelburg, 27 Nov. Heden heeft het provinciaal geregtshof alhier uitspraak gedaan in de beruchte zaak van A. J. Bosschart, vroeger commies op het postkantoor alhier. Het hof heeft hem schuldig verklaard aan het verduisteren van actens of bescheiden onder zijne bewaring gesteld, als ambtenaar der hooge regering en diensvolgens veroordeeld tot zeven jaren tuchthuisstraf en de kosten, desnoods bij lijfsdwang te verhalen, met teruggave der bewijsstukken aan de regthebbenden.

Eene verbazende menigte nieuwsgierigen woonde deze teregtzitting bij.

Het is vooralsnog niet bekend of de beschuldigde, die tot verdediger heeft gehad Mr. A. Sifflé, zich van dit vonnis in cassatie zal voorzien.

✱ **Meppel**, 28 Nov. In strijd met eene ministeriële résolutie van 26 Oct. 1854, no. 181, had de raad dezer gemeente met assumtie van vier gecommitteerden tot openbaar onderwijzer op eene der stadsscholen benoemd, den hulp-onderwijzer L. Steenbergen alhier. Hieromtrent zijn door HH. Gedeputeerde Staten van Drenthe aanmerkingen gemaakt als behoorende deze benoeming aan Burg. en Weth. met assumtie van HH. Gecommitteerden.

Dientengevolge is, nadat het betrekkelijk besluit was ingetrokken, heden voormiddag opgemelde Steenbergen door Burg. en Weth. met gecommitteerden, met eenparigheid van stemmen benoemd als onderwijzer in eene der stads openbare scholen, die door het eervol ontslag en de pensionnering van den onderwijzer Heinen was vacant geworden.

— Door de kiesgeregtigden zijn gister tot leden van de kamer van koophandel en fabrieken alhier herkozen de aftredende leden J. Oosterveen en J. Theumaker.

VERBETERING.

In het hoofd-artikel van gisteren, bladz. 1, kolom 3, moet de volgende zinsnede, waarin eene zinstorende fout ingeslopen is, aldus gelezen worden:

«Door het Thorbeckianisme werd, als regeringspartij, niet in het oog gehouden het verband, dat er tusschen het Nederlandsche volk, krachtens zijne historie, bestond en blijft bestaan en het Huis van Oranje. Dat Thorbeckianisme bragt mede, dat het aandeel des Konings in de Regering niet meer merkbaar was. De ministeriële verantwoordelijkheid werd niet gebruikt om den Koning te dekken: het werd gebezigd om Hem voor het oog des Volks te verbergen. De regering des Ministers trad in de plaats van die des Konings.»

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fr. Schouwb., Zaterdag, 1 December 6½ ure.
LES HUGUENOTS, grand opéra en cinq actes.

Kon. Holl. Schouwb., Vrijdag, 30 Nov. 7 ure.
30 JAREN of HET LEVEN VAN EEN DOBBELAAR, tooneelspel in 3 bedrijven, 6 afdeelingen.

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 29 November 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	62 15/16	63 1/16	62 15/16
Dito dito 1844.	3	73 1/8	1/4	—
Dito dito 1844.	4	91 7/8	15/16	7/8
O. I. L. 1844 . . .	4	—	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	88 3/4		—
Hand.-maats.	4 1/2	—	—	—
BELGIE. certific. bij *Rotschild*. . .	2 1/2	49 7/8	—	—
RUSL. Bij *Hope* 1798 en 1816 . .	5	101 1/8	—	....
Dito 1828—1829 . .	5	100 1/8	1/4	1/4
Insch. in Assign. . .	6	—	—	—
Cert. van dito. . . .	6	56 3/8	—	—
Neg. 1831—1833. .	5	—	—	—
Hope en C°. 1840.	4	74 3/4	—	—
Stieglitz.	4	73 7/8	—	—
dito 1854.	5	80 3/8	—	—
Nieuwe Engels. . . .	4 1/2	86 5/8	—	—
POLEN. Certific. . .	4	—	—	—
Aand. Lot. fl. 500.		—	—	—
SPANJE. Nieuwe . .	1 1/4	19 11/16	—	—
Buitenl.	3	—	—	—
Binnenl. 6/m. . . .	3	32 15/16	—	—
Cert. Coup.		4 7/16	—	—
Amortisable.		6 3/16	1/4	—
PORTUG. Lond. . . .	3	40 1/16	1/8	—
OOSTENR. Metal. . . 1816—1852. . . .	5	62 3/8	1/2	—
Dito 1849—1854. .	5	72 3/8	5/8	3/8
Dito Zilv. Nation. .	5	65 1/2	5/8	1/2
Dito 1847—1852. .	2 1/2	31 3/4	13/16	—
PRUISS. Lot. 1854. .	3 1/2	193 3/4	—	—
BRAZ. Lond. 1824. .	5	98	—	—
PERU 〃	4 1/2	—	—	—
MEXICO 〃	3	17 15/16	18 1/8	18
GREN. 〃	2 3/4	17 7/16	—	—
Uitgestelde.		6 5/8	—	—
ECUAD., Lond. . . .		3 11/16	3/4	—
VENEZ. 〃 . . .	4	—	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

Flaauwe beurs met verkoopers.

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid. . . .	3	pCt.	89 3/8 à	—
Spanje.	1 1/4	〃	20 1/8 à	—
Mexico	3	〃	19 1/4 à	—

PARIJS, heden.

Fransche certific.	4 1/2	pCt. fr.	—
〃 〃	3	〃	—
Spanje	3	〃	—
〃	1 1/4	〃	—

WEENEN, 28 November.

Metalliek	5	pCt.	73 3/4
Nationaal	5	〃	76 3/4
Wissel London		〃	10.56
Zilver		〃	13 1/2

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.